

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	051 Економіка
Тип і назва освітньої програми	ОПП «Економіка і міжнародний бізнес»
Курс, семестр	3 курс, 6 семестр.
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., семінарських занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій, кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробника(ів)	Писаренко Світлана Валеріївна , доцент кафедри підприємництва і права, к.с-г..н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 484 (ПДАУ, навчальний корпус № 4) e-mail: svitlana.pysarenko@pdaa.edu.ua <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/pysarenko-svitlana-valeriyivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Фахова вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Економіка підприємства», «Маркетинг», «Міжнародний агробізнес»
Компетентності	загальні: ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення. спеціальні: СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами. СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
Програмні результати навчання	ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: лідерство; вміння працювати в критичних умовах (стресостійкість, збагачення емоційного інтелекту); здатність логічно й системно мислити; креативність; ефективний обмін інформацією між людьми, об'єднаними спільними професійними інтересами (нетворкінг); діяти соціально відповідально та свідомо; діяти на основі етичних міркувань (мотивів); медіаграмотність тощо.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Забезпечення у здобувачів вищої освіти достатнього рівня знань про науково-теоретичні основи, методологічні й організаційні положення стандартизації та сертифікації продукції..

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Сутність стандартизації та її роль
- Тема 2. Методичні основи стандартизації
- Тема 3. Державна система стандартизації в Україні
- Тема 4. Якість продукції та її контроль
- Тема 5. Сертифікація та оцінка відповідності
- Тема 6. Сертифікація відповідності послуг

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- за джерелом знань

словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда;

наочні методи: ілюстрування; демонстрування;

практичні методи: вправи; практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, підготовка реферату,

- за ступенем керівництва

методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи

робота під керівництвом викладача: виконання практичних завдань

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

створення ситуації інтересу; ситуації новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти.

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій;

комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: обговорення теоретичних питань, доповіді;

методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи;

комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання

Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання.

Терміни виконання та перескладання регламентуються Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <http://surl.li/qhurvx> та Положенням про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті <http://surl.li/dceddab>.

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

- щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної

	<p>інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці «Академічна доброчесність» Полтавського державного аграрного університету: http://surl.li/irohph. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності http://surl.li/sbyeab та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету http://surl.li/cbcoqm.</p>
<p>- щодо відвідування занять</p>	<p>Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим.</p> <p>Не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту, або через систему дистанційного навчання LMS Moodle про стан виконання завдань.</p>
<p>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</p>	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету http://surl.li/britcc.</p>
<p>- щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки.</p> <p>Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті http://surl.li/blxujj.</p>
<p>РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ</p>	
<p style="text-align: center;">Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головенко Т. М., Шовкомуд О. В. Основи стандартизації та управління якістю виробів легкої промисловості : електронний посібник. Луцьк : ЛНТУ, 2021. 2. Коренець, Ю. М. К 66 Стандартизація, сертифікація і метрологія : навч. посібник. Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2023. 90 с. 3. Метрологія, вимірювання та контроль: Навчальний посібник. За ред. О.В. Белова, Ю.І. Гринюк, М.С. Смелянов. К.: Видавничий дім «ПАЛІВОДА А.С.» 2020. 193 с. 4. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація. За ред. Р.В. Бичковський, П.Г. Столярчук, П.Р. Гамула Львів, 2022. 560 с. 	

5. Стандартизація, сертифікація, метрологія та управління якістю: навчальний посібник / укл.: Воробець М.М., Кондрачук І.В. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2022. 104 с.

6. Стойко І.І. Шерстюк Р.П. Стандартизація, сертифікація, метрологія (Програма, курс лекцій, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, термінологічний словник, тести, нормативні документи). Навч.-метод. посібник. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя. 2021. 224 с.

7. Салавеліс А.Д, Павловський С.М. Стандартизація, метрологія та сертифікація. Одеса Олді +. 2023. 212 с.

Допоміжні

8. ДСТУ 1.8:2022 Національна стандартизація. Правила розроблення Програми робіт з національної стандартизації. Київ, 2022. 25 с. [Чинний з 2023-01-01]. Київ. (Інформація та документація).

9. Калашник О., Писаренко С. Значення стандартизації та сертифікації і формування якості сільськогосподарської продукції. *Національні інтереси України. Розділ «Економіка» № 3 (3) 2024*. Київ. С. 423-432.

10. Михайлова О. С., Писаренко С.В. Оцінювання якості кормів для годівлі тварин у відповідності до стандартів. *Якість та безпечність продукції у внутрішній і зовнішній торгівлі й торговельне підприємництво: сучасні вектори розвитку і перспективи. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) ПДАУ, 15 лютого 2023 року*. С. 172-175.

11. Писаренко С. В., Михайлова О.С. Сертифікація органічної продукції та її особливості. *Маркетингове забезпечення продуктового ринку. Збірник тез XV Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Полтава, 16 травня 2023 року). Полтава: ПДАУ. 2023. С. 130-132.

12. Писаренко С. В., Михайлова О.С. Сертифікація органічної продукції та її особливості. *Маркетингове забезпечення продуктового ринку. Збірник тез XV Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Полтава, 16 травня 2023 року). Полтава: ПДАУ. 2023. С. 130-132.

13. Писаренко С.В. Нормативні особливості порядку сертифікації продукції. *Матеріали міжнародної конференції Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору: матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (заочна форма)*. ПДАУ. Полтава 2025. С. 197-200.

Інформаційні ресурси

1. Закон України Про стандартизацію від 05.06.2014 № 1315-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>. 1. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19>

2. Закон України «Про стандартизацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>

3. Закон України «Про стандартизацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>

4. Закон України Про технічні регламенти та оцінку відповідності Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 14, ст.96. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19#Text>.

5. Закон України «Про захист прав споживачів» : станом на 12 жовтня 2017 року : відповідає офіц. тексту. Харків : Право, 2017. 48 с. Державна система стандартизації України: ua.textreferat.com/referat-1612-1.html

6. Український центр з питань сертифікації та захисту прав споживачів. URL: <http://www.162.com.ua/cert/equipment-technological-food>.

7. Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості. URL: <http://www.ukrndnc.org.ua/>.

8. Бібліотека, що містить велику кількість наукових статей та журналів з комп'ютерних наук і з питань стандартизації та сертифікації продукції. URL: IEEE Xplore (ieeexplore.ieee.org).

9. Канали YouTube, які пропонують відеолекції та практичні відео з питань стандартизації та сертифікації продукції. URL: YouTube (www.youtube.com).

10. Офіційний вебсайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <https://www.me.gov.ua/>

11. Офіційний вебсайт Національного органу стандартизації ДП «УкрНДНЦ». URL: <http://uas.gov.ua/>

12. Офіційний сайт Державного підприємства «Науково-дослідний інститут метрології вимірювальних і управляючих систем» (ДП НДІ «Система»). URL: <https://www.dndi-systema.lviv.ua/>

13. Офіційний вебсайт ДП «Укрметртестстандарт». URL: <https://ukrcsm.kiev.ua/>

14. Положення про Раду стандартизації та технічного регулювання : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2002 р. № 484. URL:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/42885811>

15. Офіційний сайт Національного органу стандартизації ДП «УкрНДНЦ». URL:
<http://uas.gov.ua/>

**Реквізити
затвердження**

Схвалено на засіданні кафедри підприємництва і права,
протокол від 13 січня 2026 року № 19

Додаток до силабусу
**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Сутність стандартизації та її роль у розвитку народного господарства	6	6	4	16
Тема 2. Методичні основи стандартизації	6	6	4	16
Тема 3. Державна система стандартизації в Україні	6	6	5	17
Тема 4. Якість продукції та її контроль	6	6	5	17
Тема 5. Теоретичні та методологічні основи сертифікації, оцінки відповідності	6	6	5	17
Тема 6. Міжнародні системи стандартизації та сертифікації	6	6	5	17
Разом	36	36	28	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання проведення опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
5-6	Здобувач вищої освіти глибоко володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано висвітлює питання стандартизації та сертифікації продукції. Демонструє розуміння нормативно-правової бази, принципів технічного регулювання та процедур оцінки відповідності. Наводить конкретні приклади застосування стандартів і систем сертифікації у практиці діяльності підприємств. Здатний аналізувати вимоги національних і міжнародних стандартів, порівнювати їх та обґрунтовувати вибір процедур сертифікації. Генерує нові ідеї щодо вдосконалення систем управління якістю, використовує сучасні підходи та інформаційні ресурси під час аналізу процесів стандартизації і сертифікації продукції.
2-4	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, висвітлює питання стандартизації та сертифікації продукції неповно або недостатньо аргументовано. Має загальне уявлення про нормативні документи та процедури оцінки відповідності, але допускає неточності у їх трактуванні. Наводить обмежену кількість прикладів або приклади мають загальний характер. Частково здатний аналізувати вимоги стандартів і застосовувати їх у практичних ситуаціях. У недостатній мірі використовує сучасні підходи та інструменти під час дослідження процесів стандартизації і сертифікації продукції.
0-1	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у сфері стандартизації та сертифікації продукції. Не розуміє сутності нормативно-правової бази, принципів технічного регулювання та процедур оцінки відповідності. Наводить неконкретні або помилкові приклади. Не здатний застосовувати стандарти у практичних ситуаціях, не аналізує вимоги нормативних документів. Не генерує нові ідеї та не використовує сучасні підходи під час дослідження процесів стандартизації і сертифікації продукції, що не дає можливості оцінити сформованість компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

Шкала та критерії та оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5-6	Здобувач вищої освіти правильно виконав завдання на практичних заняттях, вміє пояснити методику їх виконання та зміст застосованого понятійного апарату у сфері стандартизації і сертифікації продукції. Демонструє розуміння вимог нормативно-правових документів, стандартів і процедур оцінки відповідності. Вміє аргументувати власні висновки, обґрунтовувати вибір стандартів і методів сертифікації. Активно працює, бере участь у дискусіях, здатний пропонувати нові підходи до вдосконалення процесів стандартизації, сертифікації та управління якістю продукції.
2-4	Здобувач вищої освіти виконав завдання на практичних заняттях, однак припустився помилок у застосуванні понятійного апарату або методики виконання. Має загальне уявлення про стандартизацію та сертифікацію, але не завжди може аргументовано пояснити свої рішення або обґрунтувати вибір нормативних документів і процедур оцінки відповідності. Частково бере участь у дискусії, демонструє обмежену здатність до аналізу та формування власних пропозицій щодо вдосконалення систем якості.
0-1	Здобувач вищої освіти неправильно виконав завдання на практичних заняттях або не виконав їх. Демонструє незадовільне знання понятійного апарату у сфері стандартизації і сертифікації продукції, не розуміє сутності стандартів і процедур оцінки відповідності. Не здатний пояснити хід виконання завдання, не аргументує свої відповіді та не бере участі в обговоренні. Це не дає можливості оцінити сформованість компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	У самостійній роботі здобувач вищої освіти демонструє глибоке розуміння сутності процесів стандартизації та сертифікації продукції, висвітлює інноваційність і реалістичність запропонованих рішень, забезпечує комплексний підхід до аналізу. Обґрунтовано використовує нормативно-правові акти, стандарти та сертифікаційні документи, впевнено орієнтується у їх змісті та призначенні. Здатний аналізувати сертифікати відповідності, виявляти можливі ризики та невідповідності. Самостійно оцінює ситуацію, пропонує оптимальні рішення та надає їх аргументоване обґрунтування. Робота логічно структурована, оформлена відповідно до вимог.
2-3	У самостійній роботі здобувач вищої освіти відтворює основні поняття у сфері стандартизації та сертифікації продукції без достатнього розуміння їх сутності. Орієнтується у назвах стандартів і сертифікаційних документів, однак не повною мірою розуміє їх зміст та практичне застосування. Виконує завдання за зразком, допускає помилки у використанні нормативних документів та методики аналізу. Обґрунтування висновків є поверховим або частково відсутнім. Робота має недоліки у структурі, можливі граматичні помилки, використано обмежене коло джерел.
0-1	У самостійній роботі здобувач вищої освіти не володіє базовими поняттями у сфері стандартизації та сертифікації продукції, не демонструє розуміння нормативно-правової бази та змісту сертифікаційних документів. Відсутній системний підхід до аналізу, не здійснюється оцінка сертифікатів і вимог стандартів. Робота містить суттєві помилки, відсутнє обґрунтування запропонованих рішень або висновків. Це не дає можливості оцінити рівень сформованості компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом є залік.